

Naša zemlja Hrvatska

Maja Očko Šunjić, mag. inf. et math.
-kandidat za Europski parlament na listi Živog zida
-članica Hrvatske udruge za zaštitu od elektromagnetskog zračenja

Nacionalna infrastruktura

– preduvjet za kontrolu i razvoj tehnologije

Hrvatska – zemlja u kojoj privatna kompanija ima većinsko vlasništvo nad nacionalnom infrastrukturom .

Privatizacija HT-a

Republika Hrvatska prodala je
Deutsche Telekomu:

- 1999. godine 35% dionica
- 2001. godine 16% dionica

Posljedice:

- ovisnost države o privatnom interesu ane kompanijestr
- ugrožena nacionalna sigurnost države
- nemogućnost samostalnog odlučivanja o strateškim odlukama razvoja širokopojasnog interneta

Građevinska dozvola

- ukinuto zakonsko pravo prigovora susjeda/građana

Hrvatska – jedina zemlja na europskom kontinentu u kojoj teleoperateri nemaju obvezu ishoda građevinske dozvole za postavljanje baznih stanica

Hrvatski sabor

- 2009. (HDZ) djelomično ukida
- 2013. (SDP) potpuno ukida
- 2019. – Miro Bulj ponovno predlaže vraćanje potrebe za ishoda dozvole. Sa 77 ruku (uglavnom HDZ i koalicijski partneri) prijedlog se ne prihvaća.

Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme

Hrvatska – zemlja u kojoj teleoperateri ne moraju poštivati pravila u prostornim planovima donijeta u svrhu zaštite zdravlja stanovništva

UNATOČ INSPEKCIJSKOM RJEŠENJU, BAZNA STANICA KOD OŠ KAŠTANJER JOŠ NIJE UKLONJENA

Vipnet ne odustaje od "borbe" za antenu

30.01.2018 10:08

Uredba Vlade iz 2013.god (SDP)

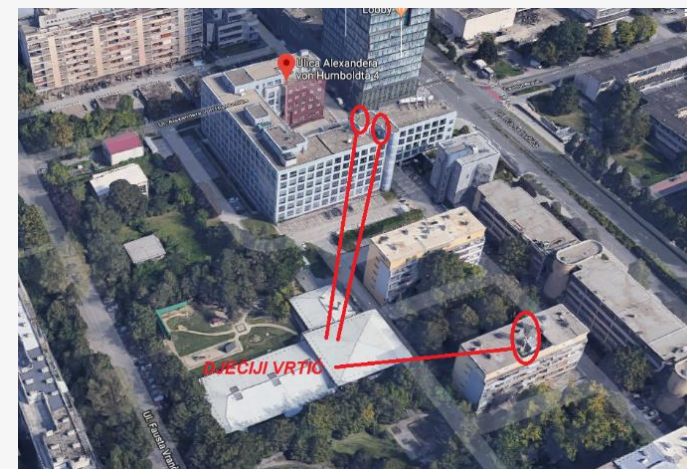
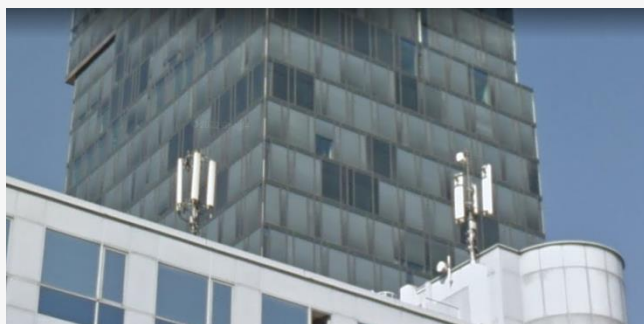
„Antenski prihvat, koji se postavljaju na postojeće građevine, ne planiraju se u dokumentima prostornog uređenja.”

članak 5, stavak 9

Prostorni planovi

– pravila za postavljanje baznih stanica

Hrvatska – zemlja koja posljednje desetljeće ignorira preporuke Vijeća Europe i Svjetske zdravstvene organizacije oko uvođenja potencijalnog kancerogena u prostor. I, zemlja koja uvodi 5G.

Pravila za postavljanje baznih stanica u prostor donijeta su u svrhu **zaštite zdravlja stanovništva**.

- većina županija ih nema
- ako i postoje – ne poštuju se.

Zavod za zračenje

Republika Hrvatska
Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost

**Hrvatska – zemlja u kojoj od 2010.godine
nije potrebno stručno tijelo koje se bavi neionizirajućim zračenjem.**

2010.god. izmjenom Zakona o zaštiti od neionizirajućeg zračenja:

- **Zavod za zračenje** prestaje se baviti pitanjem neionizirajućeg zračenja
- Ukida se **Povjerenstvo za zaštitu od neionizirajućeg zračenja**
- **2019.god. u potpunosti ukinut Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost**

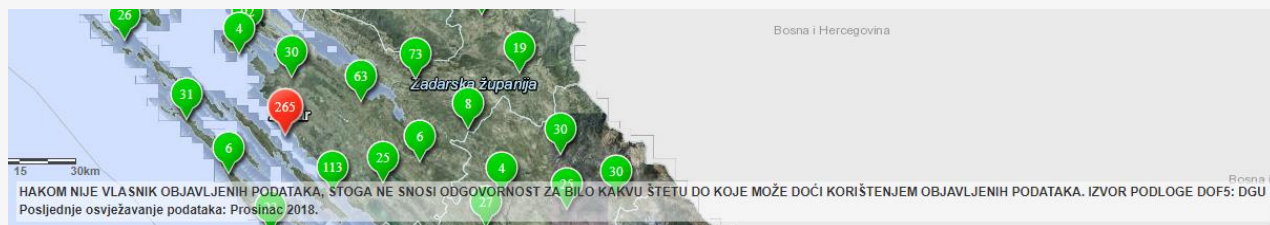
Hrvatska će prva u svijetu imati 100-tnu pokrivenost optikom i 5G mrežom ukupne vrijednosti veće od milijardu eura već ove godine

Dražen Tomić 01.04.2019. Print Komentiraj

HAKOM

-Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

HAKOM-ovo mapiranje (GIS portal) - jedini javni „registar” baznih stanica

- nedostaje preko 1000 baznih stanica
- ograđuje se od objavljenih podataka o baznim stanicama, jer podaci nisu njihovi
- potvrđuje da je bazna stanica u skladu s Pravilnikom na temelju matematičkih izračuna koja su **zaštićena autorskim pravima (!)**

Ministarstvo zdravlja

Zgrada Ministarstva zdravlja (Zagreb)
- protivna GUP-u Grada Zagreba

Bolnica u Dubravi (Zagreb)

- Protivna GUP-u Grada Zagreba
- Protivna Zakonu o gradnji (bez uporabne dozvole)
- Je li protivna Zakonu o zaštiti od neionizirajućeg zračenja? Ne znamo jer se Ministarstvo oglašuje na Zakon o pravu na pristup informacijama.

Ministarstvo zdravlja

- **e-savjetovanje oko izmjene Pravilnika o zaštiti od neionizirajućeg zračenja**
 - odbilo preporuke Vijeća Europe u svrhu zaštite najranjivije skupine građana da se u zatvorenim prostorima gdje borave djeca, bolesnici i starije osobe snizi dozvoljena razina zračenja
 - obrazloženje: **preporuke Vijeća Europe se ne moraju poštivati.**
 - ne provjerava ima li operater uporabnu dozvolu prilikom izdavanja dozvole za rad
 - obrazloženje: **nije za to ovlašteno**

Ministarstvo zdravlja

-Ima li iti jedna bazna stanica u Hrvatskoj dozvolu za rad?

- Izvješća Ureda pučke pravobraniteljice proteklih godina:
 - **HAKOM-ova baza ne može i ne smije biti alternativa za registar baznih stanica**
- Zahtjev za informacijom prema Zakonu o pravu na pristup informacija
 - Nema odgovora
- Zastupničko pitanje Ivana Vilibora Sinčića
 - **Nema Upisnika izvora (baznih stanica)** jer
 - nema roka do kada mora biti objavljen
 - stalno se postavljaju nove, a stare nadograđuju
 - Traže adekvatan informatički sustav (2019.god.!)

Zakon o gradnji

Bazne stanice postavljaju se

- bez uporabne dozvole
- Bez prijave početka gradnje
- Bez glavnog projekta

Građevinska inspekcija uglavnom ne reagira na prijave građana

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Ukoliko teleoperater nema dozvolu Ministarstva zdravlja za rad, propisana je kazna od 250000 do 500000 kuna.

Nema registra izdanih dozvola – nema kazni.

Aarhuška konvencija

- Članak 5., stavak 9. Uredbe iz 2013. god oduzima građanima pravo koje im jamči Republika Hrvatska, kao potpisnica Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša

Rezoluciju EU Parlamenta:

-RH odbija primijeniti

- Tele operateri imaju obvezu konzultacije s lokalnom samoupravom i lokalnom zajednicom o lokacijama baznih stanica.
- lokacije se „ne određuju se samo prema interesima tele operatera, nego u dogovoru s organima lokalne ili regionalne uprave, lokalnim stanovništvom udrugama zabrinutih građana.“

Europska povelja o lokalnoj samoupravi

Nadležnosti jedinica lokalne samouprave ne smiju biti onemogućene ili ograničene od neke druge regionalne ili središnje vlasti.

-nadležnost je prostorno planiranje, radovi na infrastrukturi, uvođenje nove tehnologije...

Grad Osijek

„Mi o tome nismo informirani, niti smo o tome odlučivali”

- **odgovor pročelnika Ureda gradonačelnika Grada Osijeka, Željka Lončara:**

„Poštovana,

Pilot projekt uvođenja 5G mreže u Osijeku, nije projekt Grada Osijeka, već privatnog investitora.

Grad Osijek, u okviru svojih nadležnosti, nije donio nikakav službeni akt kojim odobrava ili dopušta bilo kakve radnje po pitanju spomenutog projekta.”

Protivno zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

NA RAZINI EUROPSKE UNIJE

- U Hrvatskoj tele operateri posluju kako bi im bilo zabranjeno u matičnim zemljama, te u drugim članicama EU.
- nužno je donošenje EU direktive o o mjerama provođenja zaštite stanovništva od radio frekventnih elektromagnetskih polja,
 - kojom bi se u u legislativu članica implementirale preporuke Rezolucija EU Parlamenta 2008/2211(INI) i 2007/2252(INI),
 - te Rezolucije 1815 Vijeća Europe,
 - uz pozitivnu praksu zemalja članica s visokim Indeksom digitalnog gospodarstva
- EU ne bi smjela dozvoliti da korumpirana vlast neke članice čini štetu bilo kojem građaninu EU, zar ne?
- Alternativa je promijena vlasti u Hrvatskoj, a dotada nam treba zaštita od ove.

UVOĐENJE 5G TEHNOLOGIJE

- „O tome samostalno odlučuju države članice”, **Angela Merkel**, 17.5.2019., Zagreb
- „Ministri država članica EU na sastanku Vijeća EU su u prosincu 2016.god prihvatili Plan uvođenja 5G, prema kojem bi do 2020.god najmanje jedan grad u Hrvatskoj trebao biti pokriven 5G mrežom, dok bi do 2025.god 5G mreža trebala biti u svim većim gradovima”, Državna tajnica **Dunja Magaš**, 8.5.2019., Hrvatski Sabor
- **Bez imalo kontrole nadležnih institucija na ovakvoj infrastrukturi i bez adekvatne zakonske regulative mi uvodimo 5G?**

Ako okolica Bruxelles-a može obustviti uvođenje 5G tehnologije riječima:

„Naši građani neće biti pokusni kunići čije će se zdravlje prodati za nečiji profit”,

isto mora moći i Osijek, Zagreb, Krk, Istra...isto mora moći i Hrvatska!

(NE)UČINKOVITOST PROPISA I INSTITUCIJA U RH

Zdravko Anđel, dipl.iur.

-predsjednik Hrvatske udruge za zaštitu od elektromagnetnog zračenja

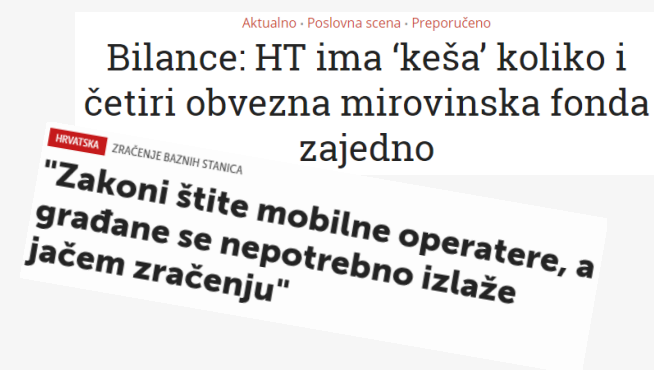
STANJE U HRVATSKOJ JE ANARHIJA

Postojeće stanje u Hrvatskoj je anarhija u postavljanju baznih stanica koja omogućava

- **maksimalizaciju profita teleoperatera, a na štetu zdravlja** i okoliša
- narušavanje urbanih vizura gradova i pejzažnih značajki prostora

Informacije o štetnosti teško se probijaju u javnost.

Posljedice: **Hrvatska je na začelju EU u pogledu digitalizacije društva.**

USTAV REPUBLIKE HRVATSKE

- Ustav RH
 - pravo na zdravlje i zdrav okoliš,

Članak 69.

Svatko ima pravo na zdrav život.

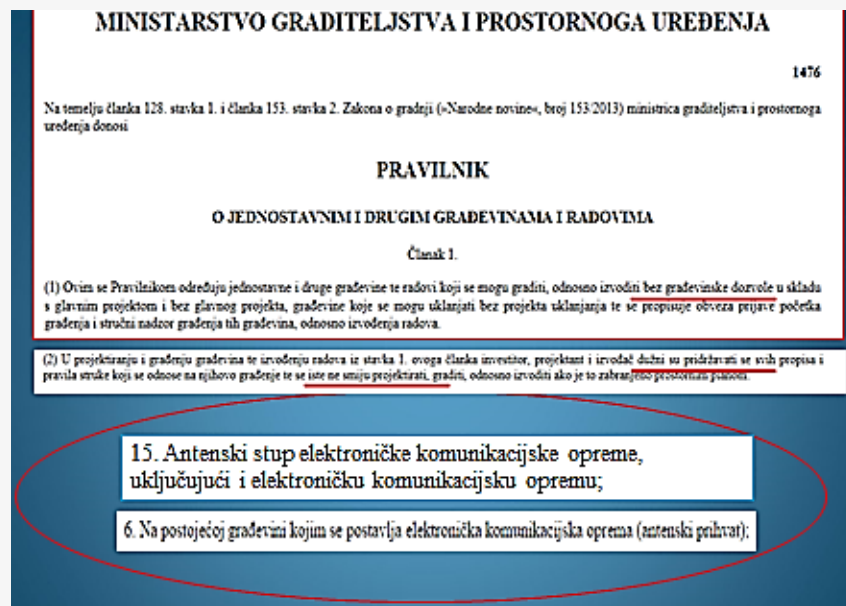
Država osigurava uvjete za zdrav okoliš.

Svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivat zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

- Aarhuška konvencija
 - pravo sudjelovanja javnosti u odlučivanju o pitanjima okoliša

POGODOVANJE TELEOPERATERIMA

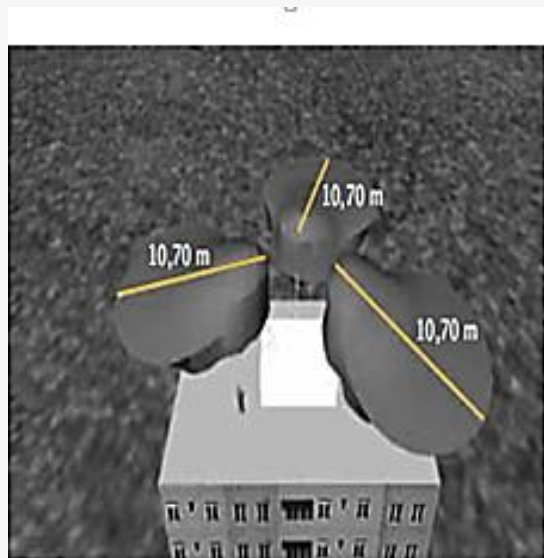
- Zakon o gradnji
- Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima

PRIMJERI SUDSKE PRAKSE

- Presuda Upravnog suda
 - Poništavanje rješenja građevinske inspekcije
 - Pogrešno pravno tumačenje
 - Izostanak tužitelja (MGiPU) s rasprave
 - Ne ulaganje žalbe
- Primjeri postupanja građevinske inspekcije
 - Point, Radošić,...

Razlika između teorije i prakse

Prikaz volumena u kojem su vrijednosti električnog polja veće od 16,82 V/m(*)

- Operater je u brošuri „*Mobilna mreža i zdravlje*” označio područja “**opasnog zračenja**” u kojima je vrijednost električnog polja **viša od dopuštene** razine za baznu stanicu (10,7 m).
- Isti operater je u Bukovačkoj ulici u Zagrebu postavio baznu stanicu samo 10m od prozora spavaće sobe, koja je protivna GUP-u Grada Zagreba, te nema uporabnu dozvolu

(*) Granična razina električnog polja definirana je Pravilnikom o zaštiti od elektromagnetskih polja

Za područje povećane osjetljivosti:
– 16,82 V/m na GSM području
– 24,40 V/m na UMTS području

Razlika između teorije i prakse

- Isti operater, kao primjer svog društveno odgovornog ponašanja, ističe da **bazne stanice ne postavlja , ako su u blizini staništa ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.**
- (mala djeca ne ulaze u te kategorije)

Primjeri prakse u Republici Hrvatskoj

Što možemo učiniti?

- Građanskom inicijativom potaknuti izmjene zakona

CILJEVI HUZEZ-A

**Zalažemo se za iste standarde zaštite i prava odlučivanja
koja imaju i drugi građani Europske unije.**

Hrvatska u Europi

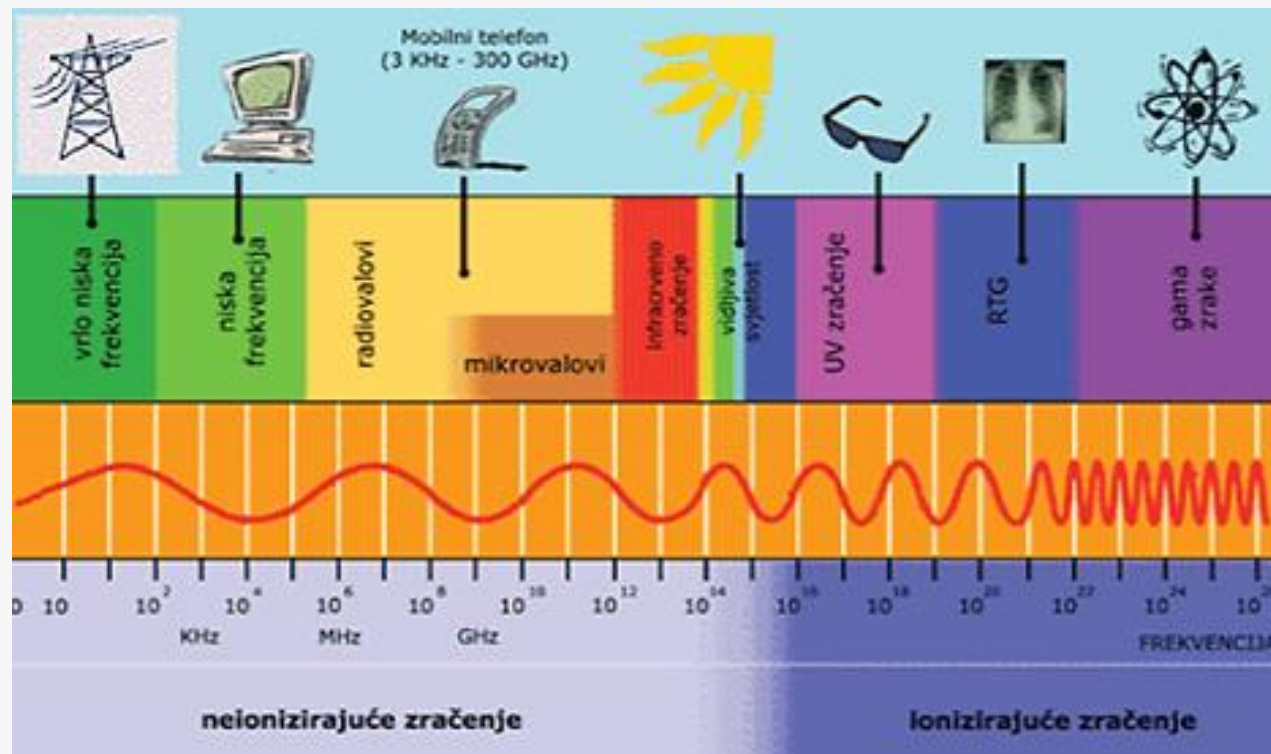
mr.sc.Ankica Kosovec-Krželj, dipl.ing.el.

-članica Upravnog odbora Hrvatske udruge za zaštitu od elektromagnetnog zračenja

Elektromagnetski valovi

- Porastom frekvencije povećava se energija sitnih čestica (kvantova) koji mogu izbiti elektron (ionizirati atom) i oštetiti stanicu.
- Kod neionizirajućeg zračenja bežične tehnologije nema trenutnog oštećenja stanice,
- ali **dugotrajna kontinuirana izloženost djeluje na staničnoj razini.**

ICNIRP

– smjernice iz 1998.godine

ICNIRP naglašava da:

- se preporuke za dozvoljenu razinu zračenja baziraju se samo na toplinskim učincima
- netoplini, biološki i zdravstveni učinci koji mogu biti rezultat dugotrajne izloženosti niskih vrijednostima EM polja **nisu uzeti u obzir**
- **svaka država treba poduzeti posebne mjere opreza u pogledu bioloških učinaka na ljudsko zdravlje**

these guidelines are based on short-term, immediate health effects such as stimulation of peripheral nerves and muscles, shocks and burns caused by touching conducting objects, and elevated tissue temperatures resulting from absorption of energy during exposure to EMF. In the case of potential long-term effects of exposure, such as an increased risk of cancer, ICNIRP concluded that available data are insufficient to provide a basis for setting exposure restrictions, although epidemi-

ICNIRP

– smjernice iz 1998.godine

- EU je prihvatila smjernice ICNIRP-a kao **preporuke za najvišu DOZVOLJENU razinu**
- Hrvatska ih interpretira kao **preporučene razine.**
 - 95% za javna područja,
 - 40% za povećanu osjetljivost.

=> Svako mjerenje u RH je unutar dozvoljenih granica

Granične vrijednosti referentnih veličina na 2100 MHz – opća populacija		
država / regija / grad	jakost el. polja [V/m]	gustoća snage [W/m ²]
ICNIRP GUIDELINES 1998	61	10
Hrvatska ⁽¹⁾	58	8,9
Grčka	47	6
Španjolska (Catalonia, Navarra)	41	4,4
Hrvatska ⁽²⁾ , Srbija, BiH	24,4	1,6
Slovenija ⁽³⁾ , Španjolska (La Rioja)	19	1
Belgija (regija Bruxelles)	-	0,2
Poljska	7	0,1
Švicarska ⁽³⁾ , Italija ⁽⁴⁾ , Rusija, Litva, Bugarska, Liechtenstein, Španjolska (Castilla-La Mancha)	6,1	0,1
Francuska (grad Pariz, 2G+3G)	5	0,070
Monako	4	0,042
Belgija (Valonija i Flandrija) ⁽⁶⁾ , Luksemburg ⁽⁵⁾ , Ukrajina, Italija (regija Bolzano)	3	0,024
Austrija (grad Salzburg, 2007.)	0,06	0,001

ver2, siječanj 2016.

1) Izvan objekata i dječjih igrališta u urbanim i ruralnim područjima: prostori uokolo objekata, ulice, trgovi, parkovi, zelene i rekreacijske zone...

2) U „područjima povećane osjetljivosti“: zgrade stambene i poslovne namjene, škole, bolnice, rodilišta, ustanove predškolskog odgoja, domovi za starije i nemoćne, turistički objekti i dječja igrališta

3) U stambenim naseljima; 61 V/m izvan stambenih naselja

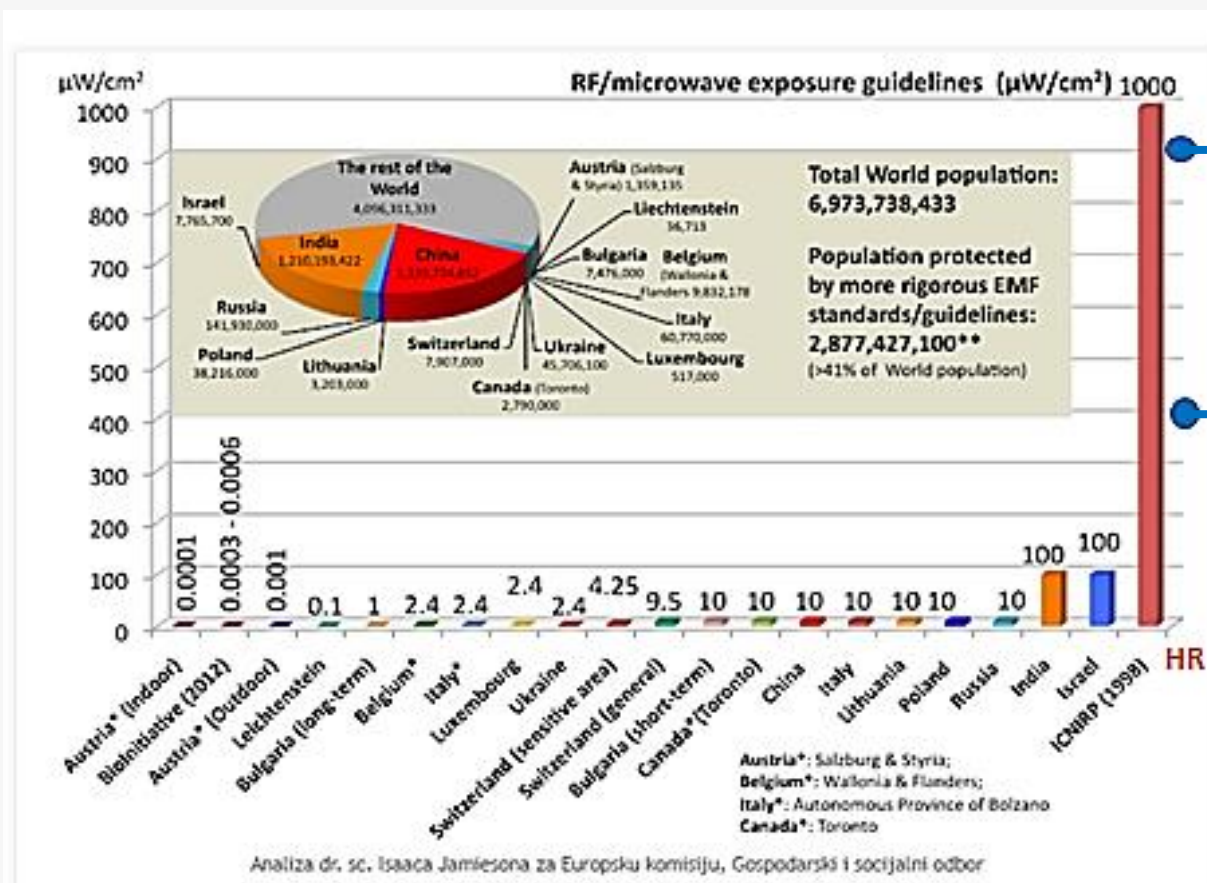
4) 6 V/m u zatvorenim prostorima, na dječjim igralištima te na svim vrlo posjećenim otvorenim područjima na kojima se ljudi dulje zadržavaju, drugdje 20 V/m

5) po antenskom sustavu i po operatoru (maksimalno do 61 V/m)

6) u regiji Wallonia po antenskom sustavu; u regiji Flandrija po antenskom sustavu, najviše. 31 V/m

ICNIRP

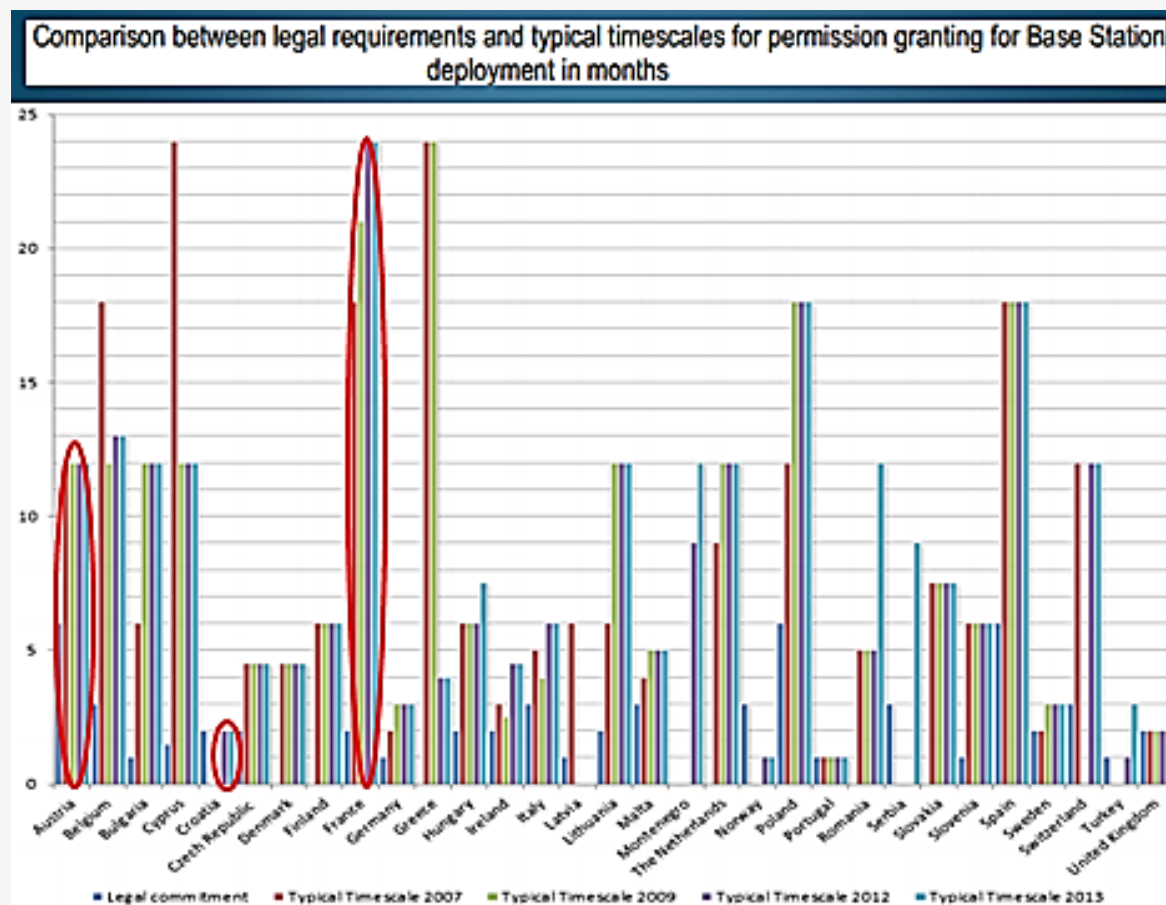
– smjernice iz 1998.godine

JAVNE POVRŠINE

PODRUČJA POSEBNE OSJETLJIVOSTI
Škole, vrtići, bolnice....

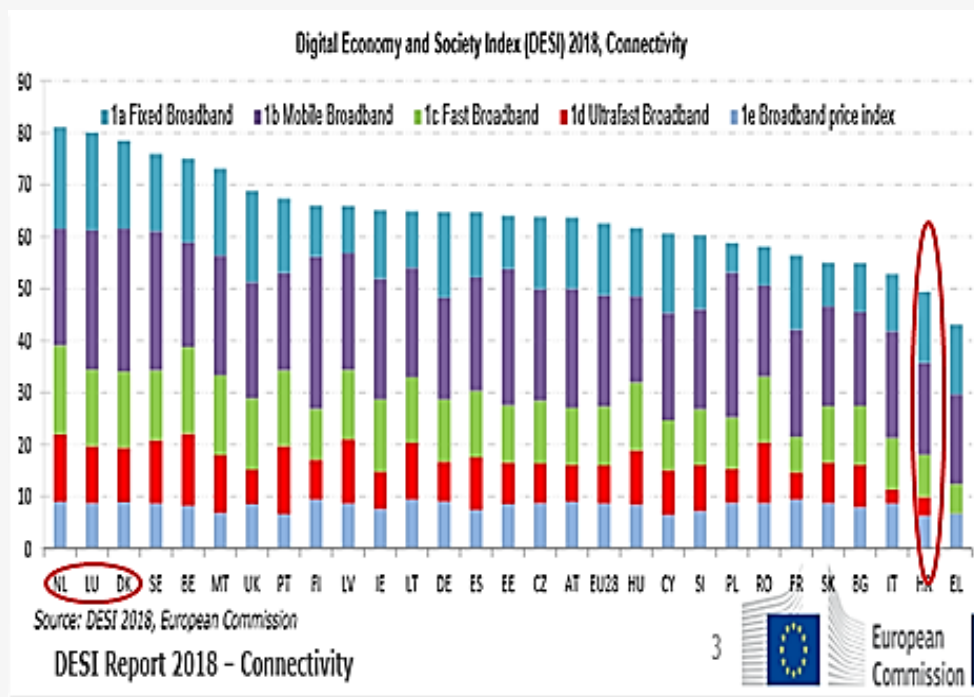
Vrijeme potrebno da teleoperateri ishode sve dozvole za postavljanje bazne stanice

Sve dozvole za bazne stanice teleoperateri ishode u roku od:

- 12 mjeseci u Austriji
- 24 mjeseca u Francuskoj
- **2 mjeseca u Hrvatskoj**
 - gdje je izuzetno liberalna legislativa
 - gdje je isključena javnost

Indeks razvijenosti digitalnog gospodarstva

Razvoj digitalnog gospodarstva
Republike Hrvatske u potpunosti ovisi o
interesima i ciljevima strane kompanije.

Hrvatska je na samom dnu Europske Unije prema
kvaliteti mreže

- Iako je hrvatska **mobilna mreža** u prosjeku EU, na dno nas je povukla slaba pokrivenost **brzom** i **ultrabrzom** široko pojasnom pristupnom mrežom (**optika**).
- **Operateri forsiraju 5G da ne moraju ulagati u optiku.**
- Hrvatska, s obzirom da je prodala DTK mrežu Deutsche Telekomu, ne može odlučiti uvesti optiku i time postići bolju kvalitetu mreže.
- Njemačka svoju infrastrukturu naplaćuje operaterima.

Indeks razvijenosti digitalnog gospodarstva

Indeks digitalnoga gospodarstva i društva (DESI)¹ za 2018., Izvješće za Hrvatsku

1. Povezivost

1. Povezivost	Hrvatska		Skupina	EU
	rang	rezultat	rezultat	rezultat
DESI 2018.	27.	49,4	55,0	62,6
DESI 2017.	27.	44,2	50,1	58,5

	Hrvatska				EU
	DESI 2018.		DESI 2017.		DESI 2018.
	vrijednost	rang	vrijednost	rang	vrijednost
1.a.1. Pokrivenost fiksnom širokopojasnom mrežom	99 %	12.	97 %	18.	97 %
% kućanstava	2017.		2016.		2017.
1.a.2. Potražnja za fiksnim širokopojasnim pristupom	70 %	19.	70 %	17.	75 %
% kućanstava	2017.		2016.		2017.
1.b.1. Pokrivenost mrežom 4G	73 %	26.	67 %	25.	91 %
% kućanstava (prosjeak operatora)	2017.		2016.		2017.
1.b.2. Potražnja za mobilnim širokopojasnim pristupom	81	20.	78	15.	90
Broj pretplata na 100 stanovnika	2017.		2016.		2017.
1.c.1. Pokrivenost brzom širokopojasnom mrežom (nove generacije)	67 %	25.	60 %	26.	80 %
% kućanstava pokrivenih uslugama VDSL, FTTP ili Docsis 3.0	2017.		2016.		2017.
1.c.2. Potražnja za brzim širokopojasnim pristupom	14 %	25.	7 %	25.	33 %
% kućanstava pretplaćenih na brzinu >= 30 Mbps	2017.		2016.		2017.
1.d.1. Pokrivenost ultrabrzom širokopojasnom mrežom	34 %	26.	nije primjenjivo		58 %
% kućanstava pokrivenih uslugama FTTP ili Docsis 3.0	2017.				2017.
1.d.2. Potražnja za ultrabrzim širokopojasnim pristupom	1,4 %	26.	0,4 %	26.	15,4 %
% kućanstava pretplaćenih na brzinu >= 100 Mbps	2017.		2016.		2017.
1.e.1. Indeks cijena širokopojasnog pristupa	63	28.	56	28.	87
Bodovi (od 0 do 100)	2017.		2016.		2017.

Hrvatska je zemlja s

- sporim internetom
- lošom kvalitetom infrastrukture
- najvišom cijenom interneta

1. Nizozemska
2. Luksemburg
3. Danska

27. Hrvatska

Legislative država visokog indeksa digitalnog gospodarstva

The Netherlands	
Exposure guidelines	ICNIRP guidelines
Planning Authority	Municipality
Requirements for planning permission	The National Antenna Policy sets tiers of requirements according to size of masts: full building permit (more than 40 m), light building permit (5 to 40m). Installations shorter than 5 m do not need a building permit but requirements are adjusted with a pre-planning meeting with municipalities. For residential buildings, tenants are involved in the building process for antennas below 5 meters. (If 50% of more of the tenants is not in favour, they can stop the building process).
Timescales for Permission	Permissions with light requirements normally take three to five months. Full requirements permissions take 9 - 15 months to be granted.
Appeals process	Appeal processes go through civil courts and this can add up to five months delay.
Public Consultation	The self-regulatory agreement of the industry with the government provides a <u>mandatory consultation with municipalities</u> (at least once a year) and with tenants of residential buildings.
Exemptions & Existing site upgrade	Most upgrades are permit-free – depends on construction and <u>environmental impact.</u>

Luxembourg	
Exposure guidelines	General law for all Regions in Luxembourg: 3 V/m per Operator and per Antenna system
Planning Authority	Regional administrations
Requirements for planning permission	<u>Building permissions are required all installations.</u> Commodo/Incommodo procedure has to be applied for all installation above 100W Output power. Regarding building permits it is between 20 and 200 days and depends strongly on the commune and if we need an additional greenfield (environment) authorisation.
Timescales for Permission	The commodo/incommode procedure is the combination of the ITM and the Environment permission. Due to the fact that there is a huge backlog we wait there for more than half a year.
Appeals process	The building permits go directly to the commune. The commodo/incommode goes in parallel to the ITM and Environment.
Public Consultation	<u>Local authorities publish notices on sites and make information available in the Town Council offices.</u>
Exemptions & Existing site upgrade	<u>No exemptions.</u>

Denmark	
Exposure guidelines	EU Recommendation. Labour Inspectorate follows the ICNIRP recommendations when evaluating exposure, Public and Occupational.
Planning Authority	Municipality
Requirements for planning permission	<u>Building permits.</u> The applicant has to inform the Danish Business Authority about the application process.
Timescales for Permission	Generally three to six months. Worst cases up to four years.
Appeals process	Appeals can be made to the Ministry of Internal Affairs.
Public Consultation	<u>The municipality has to inform the citizens impacted.</u>
Exemptions & Existing site upgrade	Simple upgrades (as long as height on existing structure is not exceeded) or sharing of sites do not require further permissions, <u>but notification of the site upgrade need to be submitted to authorities.</u>

Potrebna je:

- građevinska dozvola
- javna rasprava
- suglasnost lokalne zajednice
- dozvola za nadogradnju mreže

Legislativa Republike Hrvatske (27.mjesto)

Croatia	
Exposure guidelines	Based on national law document. Similar to ICNIRP, but more restrictive, for example, Croatian limits for professional exposure are equal to ICNIRP for general public. National – By Law on protection from electromagnetic fields (Ministry of Health, 2011). Exposure limits depend on frequency range, e.g. for 400-2000 MHz in areas of significant sensitivity (public and residential buildings, schools, hospitals etc.) Limits applicable for professional exposure (workplaces occupied for max eight hours with controlled exposure), are 2.5 times higher compare to the limits in areas of significant sensitivity.
Planning Authority	Local and regional authorities
Requirements for planning permission	Base stations shall be designed fulfilling requirements contained in the Building Code and Ordinance on simply construction and works. There is <u>no obligation to obtain location permit and building permit</u> , but there is <u>obligation to make building design (project)</u> . Permission from the civil aviation authority is needed. In some particular cases a building permit has to be obtained.
Timescales for Permission	If a building permit has to be obtained, a decision to grant or refuse the application must be issued within 60 days of the date of the application.
Appeals process	When the decision is not taken within 60 days, the appeals process needs to be initiated, which will take at least 6 months.
Public Consultation	<u>Not mandatory.</u>
Exemptions & Existing site upgrade	<u>Upgrade is allowed without further permission</u> if it does not involve any change in terms of construction work.

„Smatramo da **obveza ishodenja građevinske dozvole** bitno **ograničava razvoj** elektroničkih komunikacijskih mreža, a osobito mreža pokretnih komunikacija. Uzimajući u obzir ubrzani razvoj i predstojeće uvođenje novih tehnologija (5G), **građevinskom dozvolom za bazne stanice gotovo bi se onemogućio daljnji razvoj.**”

Državna tajnica **Dunja Magaž**, Hrvatski sabor, 8.5.2019.

Nije potrebna:

- građevinska dozvola
- javna rasprava
- suglasnost lokalne zajednice
- dozvola za nadogradnju mreže

Zaštita zdravlja stanovništva

Robert Markušić, ing.med.rad., mag.oec.

-član Hrvatske udruge za zaštitu od elektromagnetnog zračenja

Masovno korištenje bežičnog interneta

- Nakon utvrđivanja štetnog utjecaja **ionizirajućeg zračenja** (npr. RTG) na zdravlje, dolazi do uspostavljanja ograničenja u njegovom korištenju - **ALARA princip** (As Low as Reasonably Achievable).
- Razvoj bežičnog interneta
 - izložilo je Zemlju **umjetnom neionizirajućem zračenju** na razinama koje su bitno više od prirodnog i na koje se nismo evolucijski adaptirali
 - **telekomunikacije** su postale jedan od najunosnijih i najmasovnijih poslova,
 - a njihovo je korištenje postalo je ultimatum (mediji, kampanje, poslovanje, komunikacija, zabava).
- Nakon opsežnih spoznaja i neovisnih istraživanja o štetnosti neionizirajućeg zračenja, nisu uslijedile bitne izmjene
 - => pokrenuti **brojni apeli znanstvenika za zaštitu ljudi i života na Zemlji**

Apeli znanstvenika

„Bamberg appeal” (2004.)

- potpisuje 114 Njemačkih liječnika,
- **radi zdravstvenih učinaka odašiljača**

„Freiburg appeal” (2012.)

- međunarodni apel koji je potpisalo preko 1000 liječnika i preko 36,000 ljudi,
- **za uvođenje principa predostrožnosti.**

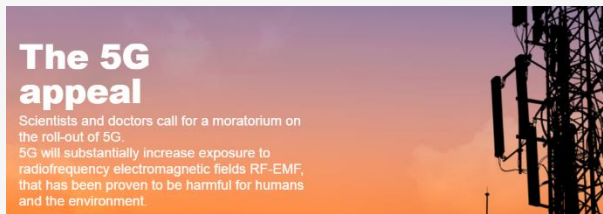
„Bioinitiative report” (2012.)

- je izradilo 29 međunarodnih znanstvenika
- **preporuka za smanjenje izloženosti zračenju.**

Apeli znanstvenika

- „Apel EMFscientist.org” (2015. do 2019.)
 - 247 znanstvenika iz 42 zemlje
 - apel za princip predstrožnosti kao i edukaciju ljudi, koji je upućen UN-u, WHO.

„5G appeal” (2017.),

- potpisi 231 znanstvenika iz 36 zemalja,
- **za moratorij dok se ne istraže zdravstveni učinci.**
- Nova tehnologija mogla bi zahtijevati veći broj odašiljača, na svakih 10 do 12 kuća.

Zaustavimo 5G na Zemlji i u Svemiru” (2018)

- Osnivači su Dr. Arthur Firstenberg i **Claire Edward**
- potpisuje više od 90,000 znanstvenika, individua, organizacija, udruga iz barem 168 zemalja
- temeljen je na preko 10,000 znanstvenih radova,
- **upućen UN-u, WHO i vladama svih zemalja.**

Apeli znanstvenika

Geneva blocks the erection of 5G mobile antennas

05/05/2019 BY LE NEWS

Last week, Antonio Hodgers, the head of Geneva's executive, announced a ban on the erection of further 5G mobile antennas in the canton, according to an interview on RTS.

BRUSSELS SAYS NO TO 5G

“The people of Brussels are not guinea pigs whose health I can sell at a profit.”

by Josh del Sol Beaulieu | 2 April 2019

TAKE BACK YOUR
POWER

Ti neovisni stručnjaci podigli su svijest građana o problemu, koji je izvan struke i znanosti slabo poznat javnosti, zbog čega sve više regija traži da se zabrani ili obustavi uvođenje 5G tehnologije.

5G MORATORIUM IN SWITZERLAND

Switzerland's 3rd largest region, Vaud, has halted 5G plans... & more moratoriums are expected

California Bans 5G Cell Tower Over Claims It Causes Cancer

September 15, 2018 | Sean Adl-Tabet | News, US | 1

Apeli znanstvenika

Razlozi za pokretanje apela

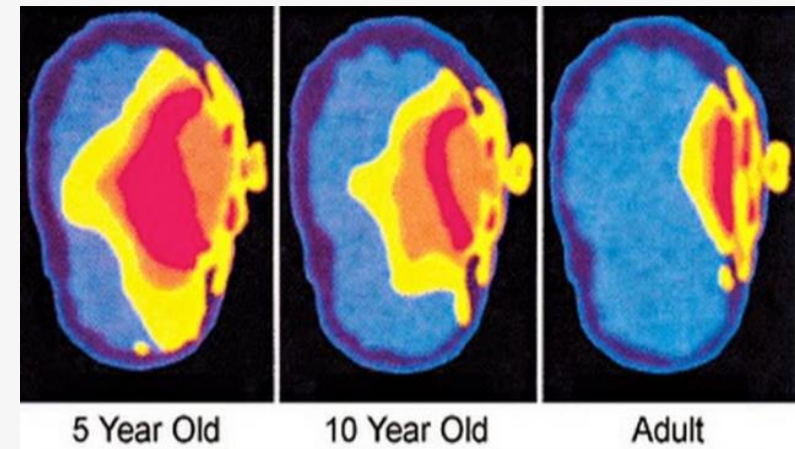
- **Zdravlje ljudi**
 - promjene srčanog ritma,
 - promjene ekspanzije gena,
 - rak
 - kardiovaskularne bolesti
 - kognitivna oštećenja,
 - oštećenja DNA
 - utjecaj na opće zdravstveno stanje,
 - porast slobodnih radikala,
 - pogoršana kvaliteta sperme,
 - oksidativni stres
- štetni učinci na učinci na **pčele** i ostale kukce, sisavce, ptice

Studije pokazuju **povezanost udaljenosti od bazne stanice sa štetnim zdravstvenim učincima**, kao što su: tumori, nastanak glavobolja, mučnina, nesanica, slabo pamćenje ili koncentracija i slično.

Djeca apsorbiraju više zračenja

- posebno je bitna zaštita
 - djece,
 - mladih,
 - Trudnica
 - i ljudi u reproduktivnoj dobi,
- djeca apsorbiraju više zračenja.
- **Mobitel nije igračka.**

U škole uvodimo tablete koji rade preko wi-fi mreže, umjesto računala povezana kablovskim internetom.

Sustav postaje floskula, splet politike i novca, a na račun ljudi

- ljudima se brojne ponude prikazuju kao povoljne ili poželjne **bez upozorenja o rizicima**.
 - Račun dolazi na naplatu kasnije, ali nije rečeno tko će ga platiti.
 - **Hoće li zdravstveni sustav moći pokriti troškove liječenja ako dođe do povećanja broja oboljenja?**
- organiziraju se klinike za umjetnu oplodnju, **bez pitanja o uzrocima masovne neplodnosti**.
 - Studija od Otitoloju pokazuje **korelaciju promjena glava spermija sa udaljenošću od baznih stanica** kod miševa.
 - Iako, kod jakosti električnog polja daleko manje od zakonski dopuštenih razina.

Sustav postaje floskula, splet politike i novca, a na račun ljudi

- Korištenje mobitela stvar je osobnog izbora, dok **bazne stanice nisu**.
 - One mogu narušiti postojeću ili stečenu kvalitetu života.
 - **Svako demokratsko društvo dužno je štiti pravo pojedinca na život u zdravom okolišu.**
- **Uloga države** - zakonodavnim odlukama zaštititi populaciju od tehnologija za koje postoje znanstveni pokazatelji štetnosti.

**Zakonska zaštita od zračenja nije samo pitanje današnje generacije
već i zdravija generacija koje dolaze, odnosno kakav ćemo im svijet ostaviti.**

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Toni Šunjić, ing.građ.

-koordinator za izradu Prijedloga Zakona (Živi zid)

-savjetnik za pitanja prostornoga uređenja, gradnje i zaštite okoliša

ANALIZA ŽIVOG ZIDA U ZAGREBU

- pobijanje tvrdnji da je „sve po zakonima ove države”
- detektiranje nedostataka važećih propisa u provedbi i nadzoru
- donošenje rješenja

ANALIZA
PROVEDBE I UČINKOVITOSTI PROPISA
ZA GRADNJU I PUŠTANJE U RAD IZVORA
NEIONIZIRAJUĆEG ELEKTROMAGNETSKOG ZRAČENJA
TELEKOMUNIKACIJSKIH BAZNIH STANICA

ANALIZA ŽIVOG ZIDA U ZAGREBU

- **Zatražili smo informacije** o 106 nasumično odabranih baznih stanica u Zagrebu
 - Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
 - Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet
 - Ministarstvo zdravlja
 - HAKOM
- **o svim izdanim**
 - aktima za građenje,
 - prijavama početka radova i uporabnim dozvolama

ANALIZA ŽIVOĞ ZIDA U ZAGREBU

Odgovori:

- „*Nema evidentiranih izdanih akata, niti zaprimljene prijave početka izvođenja radova*” Grad Zagreb, Sektor za prostorno uređenje i graditeljstvo
 - Prema odgovoru Dunje Magaš, u evidenciji Uprave za inspekcijske poslove Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja za 106 baznih stanica imamo
 - dvije prijave početka radova.
 - desetak građevinskih dozvola
 - desetak uporabnih dozvola
 - Nema izdanih lokacijskih dozvola

[illegible][illegible]

ANALIZA ŽIVOG ZIDA U ZAGREBU

Odgovori:

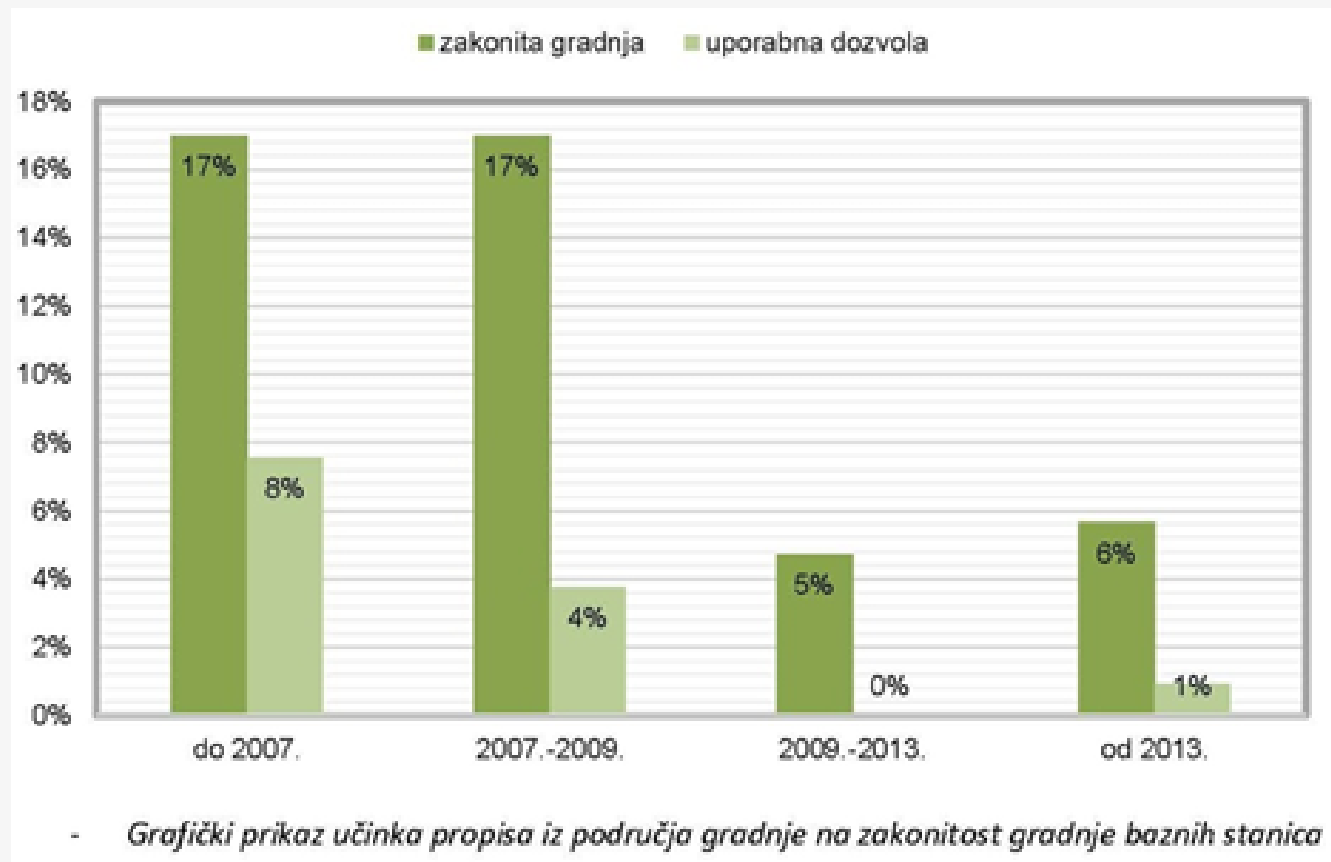
- Nema odgovora Ministarstva zdravlja o izdanim suglasnostima i dozvolama, te lokacijama iz Upisnika izvora (baznih stanica)
- HAKOM: Sve podatke koje oni imaju nalaze se na njihovom GIS portalu.

Rezultat:

69,82% potupuno nezakonito postavljenih baznih stanica

90,57% u funkciji bez uporabne dozvole

Postepeno ukidanje potrebnih dozvola od 2007. do danas

Do 2009:

- Lokacijska dozvola
- Građevinska dozvola (rješenje o tipskom projektu)
- Prijava početka radova (glavni projekt)
- Uporabna dozvola

od 2013 do danas:

- Prijava početka radova (glavni projekt)
- Uporabna dozvola

Procedura postavljanja baznih stanica

1. Izrada glavnog projekta u skladu s prostornim planom i s priloženom:

- Potvrdom HAKOM-a (radijski spektar, dozvoljena razina zračenja) na temelju elaborata (mjerjenja)
- Suglasnosti Ministarstva zdravlja za postavljanje

2. Prijava početka radova

3. Uporabna dozvola

- Propisana novčana kazna teleoperaterima za korištenje bez uporabne dozvole do 50000kn (Zakon o gradnji, čl.162)
- Propisana novčana kazna vlasniku zgrade do 30000kn (Zakon o gradnji, čl.170)

4. Probno mjerenje

5. Dozvola Ministarstva zdravlja za uporabu izvora

- Propisana je novčana kazna do 500 000kn ukoliko nemaju dozvolu Ministarstva zdravlja (Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja, čl.30)

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Što donosi novi Zakon?

- Uključenost javnosti u skladu s Aarhuškom konvencijom
- Proširenje načela predostrožnosti
- Načelo dovoljnosti (ALARA)
 - Dozvoljene razine zračenja smanjuju se koliko je to moguće postići
- Informiranje i edukacija javnosti, posebno usmjereno na djecu i mlade
- Javno objavljivanje podataka o lokacijama i vrstama izvora zračenja

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Što donosi novi Zakon?

- Granične razine dozvoljenog zračenja među pet najnižih u EU
- Mjere za smještaj izvora u prostoru
 - Pravila i udaljenosti (minimalna horizontalna i vertikalna udaljenost)
 - Obveza propisivanja uvijeta za smještaj izvora u prostornim planovima
- Proširena podjela područja izloženosti
 - (maksimalno) snižavanje dozvoljene razine zračenja u predškolskim i školskim ustanovama, domovima, bolnicama, lječilištima, stambenim prostorima
- Područje povećane osjetljivosti proširuje se na cijelo područje naselja

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Što donosi novi Zakon?

- Označavanje izvora neionizirajućeg zračenja
 - sukladno klasifikaciji Međunarodne agencije za istraživanje raka i posebnim propisima
- Obaveza propisivanja uvijeta za izmještanje izvora prilikom gradnje novih građevina
- Obaveza prilaganja uporabne dozvole tijela graditeljstva uz zahtjev za izdavanje dozvole Ministarstva zdravlja
- Postrožuju se novčane kazne za teleoperagtere

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Što donosi novi Zakon?

- Uvodi se koordinacijsko tijelo
 - prati i uspoređuje međunarodne propise, preporuke i standarde,
 - vodi evidencije o izvorima neionizirajućeg zračenja,
 - sudjeluje u izradi propisa
 - izrađuje analize i izvješća, priprema edukativne materijale i dr.
 - Predstavници ministarstava, HAKOM-a, Zavoda za javno zdravstvo, Instituta za medicinska istraživanja i civilnih društava
- Uvodi se izvanredni i redovni nadzor sanitarnih inspektora

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Što donosi novi Zakon?

- Uvodi se koordinacijsko tijelo
 - prati i uspoređuje međunarodne propise, preporuke i standarde,
 - vodi evidencije o izvorima neionizirajućeg zračenja,
 - sudjeluje u izradi propisa
 - izrađuje analize i izvješća, priprema edukativne materijale i dr.
 - Predstavnici ministarstava, HAKOM-a, Zavoda za javno zdravstvo, Instituta za medicinska istraživanja i civilnih društava
- Uvodi se izvanredni i redovni nadzor sanitarnih inspektora

Postoji li politička volja da zaštitimo građane Republike Hrvatske?

ZIVI ZID

P.Z. br. 641

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

U Zagrebu, 08. svibanj 2019.

PREDSEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18), podnosimo Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dati će zastupnici Ivan Vilibar Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

PREDSEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

dr. sc. Branimir Bunjac

Aktualno

Tribina o rizicima zračenja baznih stanica: "S uvođenjem 5G postali smo zamorci"

Napisao/la: IHR/Varaždinske vijesti - 10. Tra 2019., 21:07

[Podijeli na Facebooku](#) [Podijeli na Twitteru](#) [G+](#) [P](#)

Home → Politika

HDZ-ova tribina o baznim stanicama i najava inicijative za uređenje prostorno-planske dokumentacije Grada Varaždina s kriterijima za postavljanje baznih stanica

Politika 10. Travnja 2019.

BESRAMNO POGODOVANJE TELEOPERATERIMA

Most ponovno upozorio na problem baznih stanica koje se postavljaju i na bespravno izgrađene objekte

Objavljeno: Pon, tra. 15th, 2019 Breaking news / Hr vijesti / Reagiranj - Osvrti

HSP upozorava na 5G kao „tihog ubojicu“

a institucije RH kao i svu zainteresiranu javnost poziva na primjenu legislativne EU i poštivanje preporuka Svjetske zdravstvene organizacije o komuniciranju rizika

SDP AKTIVIRAO TEMU, NA POTEZU LOKALNE VLASTI

Bazna stanica na Plovaniji ne poštuje UPU: "Ovo je anarhija"

Objavljeno: 15.02.2019 u 13:32

Nadamo se punoj podršci u Hrvatskom saboru.

Na koncu, niti jedna stranačka iskaznica ne štiti od elektromagnetskog zračenja.